

Ohje freelancer-jäsenille veroilmoitusta 2017 varten

Lomake 15

Ole huolellinen esitätetyn veroilmoituksen tarkistamisessa, täydennä ja korjaa puutteelliset ja virheelliset tiedot. Esitätetyssä veroilmoituksessa on muun muassa ammattiliitolle maksetut ammattiyhdistysmaksut. Teme ilmoittaa tiedot verottajalle ja vähennyksiin huomioidaan ne maksut, jotka on maksettu ennen vuoden vaihdetta.

Lomakkeella 15 selvitetään ne tulot, joita **ei ole valmiiksi täytetty**. Lomake parantaa mahdollisuuksia saada taiteellisen ammatin harjoittamisesta johtuvia kuluja vähennyksiä verotuksessa. Palauta lomake esitätetyn veroilmoituksen ilmoitusosan mukana.

Lomake 15 löytyy:

- verohallinnon sivuilta www.vero.fi
- linkistä <https://www.vero.fi/contentassets/86acf29bcd3f43bcb964e109afde4721/3061v17.pdf>
- googlaamalla lomake 15 taiteilijan ja freelancerin tulot.

Kun täytät veroilmoituksen liitelomaketta, huomaathan:

Kuitteja ja tositteita ei liitetä veroilmoitukseen. Verotoimisto pyytää ne tarvittaessa. Verovelvollisen on säilytettävä tositteet kuusi vuotta verovuoden päättymisestä lukien. Tositteita ei tarvitse säilyttää niiden tietojen osalta, jotka ovat esitätetyssä veroilmoituksessa oikein.

Varaudu tarvittaessa selvittämään suoritettujen menojen liittyminen tulonhankkimiseen.

Laske tulot ja menot niin sanotun käteisperiaatteen mukaan. Tämä tarkoittaa, että tulo on sen verovuoden tuloa, jonka aikana se on maksettu, merkitty tilille tai muutoin ollut nostettavissa. Meno on sen verovuoden kuluja, jonka aikana se on maksettu.

3. Taiteellisen ja freelance-toiminnan tulot

Kohta 3.1

Kohdassa 3.1. ilmoitetaan **itsenäisestä** taiteellisesta toiminnasta tai alan opetustyöstä vuoden aikana saadut tulot, joista **ei ole toimitettu ennakonpidätystä**. Tekijänoikeuskorvauksia ei tarvitse ilmoittaa. Palkkatuloja, joista on tehty ennakonpidätys, ei ilmoiteta tässä.

Merkitse tulojen yhteissumma myös esitätetyn veroilmoituslomakkeen kohtaan ”muut ansiotulot”.

Kohta 3.2 ja 3.3

Julkisyhteisön myöntämät stipendit ja apurahat ovat kokonaan verovapaita, jos stipendi tai apuraha on saatu opintoja, taiteellista tai tieteellistä toimintaa varten kunnalta, valtiolta, muulta julkisyhteisöltä tai Pohjoismaiden neuvostolta. Kokonaan verovapaita ovat myös tunnustuspalkinnot taiteellisesta, tieteellisestä tai yleishyödyllisestä toiminnasta.

Julkisyhteisöjä ovat:

- valtio
- läänien taidetoimikunnat
- kunnat
- kuntayhtymät
- evankelisluterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkkokunta
- Suomen Pankki
- Kansaneläkelaitos
- taiteen keskustoimikunta
- Suomen Akatemia
- työsuojelurahasto

Säätiöiden ja muiden yksityisten tahojen myöntämät apurahat ja stipendit ovat verovapaita silloin, kun julkisten ja yksityisten tahojen yhteenlasketun apurahan määrä jää alle valtion taiteilija-apurahan määrän. Jos apurahoja ynnä muita vastaavia on vuodessa enemmän kuin taitelija-apurahan verran, on ylimenevä tulo veronalaista tuloa.

4. Kulut

Kohta 4

Verottaja tekee palkkatuloista tulonhankkimisvähennyksen, joka on vuodesta 2017 alkaen 750 euroa. Muita tulonhankkimiskuluja hyväksytään vain siltä osin, kuin niiden määrä ylittää kyseisen hyväksytyt tulonhankkimisvähennyksen. Merkitse silti kulut lomakkeelle täysimääräisinä.

Verosuunnittelumielessä hankinnat kannattaa mahdollisuuksien mukaan ajoittaa samalle kalenterivuodelle. On tärkeä selvittää vähennyksen liittyminen juuri tämän vuoden tuloihin.

Esimerkki 1

”Ostin kirjan x.x. saadakseni tietoa siitä aikakaudesta, johon suunnittelin puvut työsuhteesani Y:n teatteriin”.

Kuluja, jotka työnantaja on jo korvannut, ei voi vähentää. Tällaisia ovat esimerkiksi matkat. Myöskään niitä kuluja, joihin on saanut apurahaa, ei voi vähentää.

Kohta 4.1

Työhuonevähennyksen edellytyksenä on, että verovelvollisella todella on kotonaan tai muualla työhuone, jota hän käyttää tulonhankinnassaan. Merkitse vähennykseksi vain se osuus vastikkeesta tai vuokrasta, joka kohdistuu työhuoneen osuuteen. Vähennyksen perusteena ovat verovelvollisen esittämät työhuoneen järjestämisestä ja käyttämisestä aiheutuneet todelliset kustannukset, esimerkiksi vuokra-, sähkö-, siivous- ja korjauskulut.

Jos todellisten työhuonekulujen selvittäminen on hankalaa esimerkiksi sen vuoksi, että työhuonetta käytetään vain osan aikaa ansiotulojen hankkimiseen, voi todellisten kulujen sijasta vähentää niin sanotun työhuonevähennyksen.

Verohallinnon yhtenäistämisohjeen mukaan työhuonevähennyksenä myönnetään seuraavat määrät verovuonna 2017, ellei verovelvollinen esitä selvitystä suuremmista kustannuksista:

Työhuoneen käyttö	Vähennyksen määrä
Työnantaja ei ole järjestänyt työpaikalle työpistettä tai huonetta ja verovelvollinen käyttää huonetta kotonaan pääansiotulonsa hankkimiseen (esimerkiksi freelancer-toimittaja).	840 euroa
Työnantaja on järjestänyt työpaikalle työpisteen, mutta verovelvollinen tekee etätöitä kotonaan yli 50 % työpäivien kokonaismäärästä.	840 euroa
Työnantaja on järjestänyt työpaikalle työpisteen tai huoneen, mutta verovelvollinen tekee etätöitä kotonaan enintään 50 % työpäivien kokonaismäärästä.	420 euroa
Verovelvollinen käyttää työhuonetta kotonaan osapäiväisesti pääansiotulonsa tai pysyväisluontoisten tai huomattaviensivutulojensa hankkimiseksi (esimerkiksi opettaja).	420 euroa
Verovelvollinen käyttää työhuonetta kotonaan satunnaisten sivutulojensa hankkimiseen.	210 euroa
Molemmat puoliset käyttävät työhuonetta kotona osapäiväisesti pääansiotulojen tai pysyväisluontoisten sivutulojen hankkimiseksi.	630 euroa puoliset yhteensä

Kohta 4.2

Kohdassa 4.2 ilmoitetaan vähennykset toimistotarvikkeista ja postituskuluista, työssä tarvittavista materiaaleista kuten valokuvista, valokopioista ja taiteilijatarvikkeista, sekä muista työhön liittyvistä vastaavista kuluista.

Kohta 4.3

Kohdassa 4.3 ilmoitetaan ansiotoimintaan liittyvät puhelinkulut ja muut tietoliikennekulut. Jos olet jakanut kuluja yksityiskäytön ja ansiotoiminnan kesken, säilytä laskelma kulujen kokonaismäärästä ja jakamisperusteista.

Kohta 4.4

Kohdassa 4.4. vähennyskelpoisia ovat muun muassa sellaisista ammattikirjoista ja -lehdistä aiheutuneet menot, jotka ovat tarpeellisia ammatillisen pätevyyden ajan tasalla pitämiseksi ja työtehtävien suorittamiseksi. Sen sijaan ammattiin löyhästi liittyvät yleissivistävät teokset, kuten sanakirjat, eivät yleensä ole vähennyskelpoisia.

Kohtaan 4.4 merkitään myös menot muun muassa DVD- ja CD-tallenteista. Tarvittaessa on kyettävä erittelemään, mihin työhön tai tuotantoon ne liittyvät.

Ammattiliiton sekä työttömyyskassan jäsenmaksut vähennetään tulonhankkimisvähennyksen lisäksi ja ne ilmoitetaan vain päälomakkeessa. Merkitse kohtaan 4.4 ne jäsenmaksut, joita ei ole esittänyt vielä veroilmoituksella ja jotka kohdistuvat freelance-toiminnan tuloihin. Muiden järjestöjen jäsenmaksut ovat vähennyskelpoisia yleisinä tulonhankkimisvähennyksinä, jos jäsenyys on tarpeellinen työtehtävien hoitamiseksi, esimerkiksi järjestön julkaiseman ammattilehden vuoksi.

Kohta 4.5

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset ilmoitetaan päälomakkeessa. Näiden kulujen vähentämistä rajoittaa verottajan määrittelemä omavastuuosuus sekä korvauksen enimmäismäärä.

Kohdassa 4.5 ilmoitetaan matkakulut työmatkoista eli matkoista, jotka verovelvollinen tilapäisesti tekee työhön kuuluvien tehtävien suorittamiseksi erityiselle työntekemispaikalle. Säilytä muistiinpa-

noissasi tiedot matkojen ajankohdista, määränpäästä, matkakilometreistä ja käytetyistä kulkuneuvoista.

Freelancer voi vähentää työmatkasta syntyneet lisääntyneet elantokustannukset silloin, kun työnantaja ei ole niitä korvannut. Vähennyskelpoisia ovat työmatkasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset kuten majoittumiskulut, lisääntyneet ruokailukustannukset ja kustannukset yhteydenpidosta kotiin. Jos todellisia kuluja on aiheutunut, mutta niiden määrää ei kyetä selvittämään, vähennyksen määrä arvioidaan.

Esimerkki 2

Kuvaaja lähtee helsinkiläisen tuotantoyhtiön kuvauspaikalle Joensuuhun. Kulut ovat vähennyskelpoisia tulonhankkimiskuluja, eikä niihin sovelleta enimmäismäärää, omavastuuta eikä vaatimusta halvimman kulkuneuvon käyttämisestä.

Kun freelancer vierailee toisella paikkakunnalla ja saa siihen liittyen päivärahoja ja matkakustannusten korvauksia, niiden tulisi Temen käsityksen mukaan olla verottomia. Asiasta on kuitenkin verohallinnosta saatu ristiriitaisia tulkintoja. Joissakin ennakkopäätöksissä verottaja on määrännyt kyseiset erät verollisiksi. Tällöin ne ovat osa palkkaa ja kerryttävät esimerkiksi eläkettä, mutta matkustaneelle jää vähemmän tuloa käteen. On syytä eritellä tarkkaan kaikki kustannukset ja vaatia niitä vähennettäväksi tulonhankintakuluina. Pyri osoittamaan, mihin tuloeraan kulut kohdistuvat, esimerkiksi ”palkka Joensuun työstä ja matkat Joensuuhun”.

Verottomina maksetuista korvauksista ei luonnollisesti voi tehdä vähennyksiä.

Myös opintomatka voidaan hyväksyä vähennyskelpoiseksi silloin, kun matka on ollut tarpeellinen verovelvolliselle jo olevan työn ja tehtävän hoidon tai ammattitaidon ylläpitämisen kannalta. Säilytä muistiinpanoissasi tiedot matkojen ajankohdista, määränpäästä, matkakilometreistä ja käytetystä kulkuneuvosta. Säilytä opintomatoista myös matkaohjelma sekä perustelut matkan tarkoituksesta.

Kohta 4.7

Kohtaan 4.7 merkitään sellaiset muuhun taiteelliseen toimintaan tai freelance-toimintaan kohdistuvien tulonhankkimiskulujen hankintamenot, joiden käyttöaika on enintään kolme vuotta, tai joiden hankintameno on vähäinen. Tällaisia ovat esimerkiksi alle kolme vuotta kestävien koneiden ja laitteiden hankintamenot ja työvälineiden korjauskulut.

Kohdassa 4.7 ilmoitetaan esiintymisestä tai muusta työstä aiheutuneet vaatekulut. Työvaatteista voi saada vähennyksen silloin, kun työvaatetta ei voi käyttää muuten kuin työtehtävissä. Vähennyksen perusteena on myös asusteiden tavallista suurempi kuluminen. Lisäksi peruukki-, kampaus- ja naamiointikulut ilmoitetaan tässä kohtaa.

Vähennyskelpoisia ovat esimerkiksi teatteri-, elokuva-, oopperaliput sekä erilaiset menetykset, kuten esimerkiksi vahingonkorvaukset. Kohdassa 4.7 ilmoitetaan myös perustellut freelance-toimintaan liittyvät tulonhankkimiskuluiksi katsottavat edustusmenot. Edustusmenoilla tarkoitetaan asiakkaisiin, liikeuttaviin ja muihin henkilöihin kohdistuvaa tavanomaista vieraanvaraisuutta tai muusta huomauttavaisuudesta johtuvia menoja, joilla pyritään uusien liikesuhteiden luomiseen, entisten säilyttämiseen tai parantamiseen, taikka muutoin toiminnan edistämiseen.

Koulutuskulut ovat vähennyskelpoisia, jos koulutus on tarpeellista ammattitaidon ylläpitämiseksi. Jos sen sijaan kurssi johtaa uuteen ammattiin tai on luonteeltaan perus- tai jatkokurssi, ei syntyneitä kuluja ole pidetty vähennyskelpoisina.

Tuloverolaisissa ei ole luetteloa vähennyskelpoisista tulonhankkimiskuluista. Niinpä mitä erilaisimpia hankintoja voi vähentää, jos pystyy selvittämään, että hankinta on työssä välttämätön. On tärkeää pyrkiä kohdentamaan vähennys juuri tiettyyn tuloon.

Laadi kuluista ja vähennysvaatimuksen perusteluista tarkat erittelyt ja säilytä ne muiden tositteiden ohessa. Elantokulujen tyyppisistä kuluista selvitykseksi vaaditaan usein erittelyä vuoden kokonaismenoista ja perustelua kulujen jaosta yksityis- ja työkäyttöön.

5. Kulujen kohdistaminen

Ellei muuta jakoperustetta ole, kulut voidaan jakaa tulojen suhteessa. Jos on haettu ja saatu apuraha tiettyyn tarkoitukseen, siihen liittyviä menoja ei saa vähentää muista tuloista.

6. Poistot taiteellisessa toiminnassa tai freelance-toiminnassa käytetyistä koneista ja laitteista

Tavanomaisten ”joka kodin laitteiden” kuten tv:n, radion ja cd-soittimen hankinta on yleensä elantomenoksi luokiteltu kulu. Verovähennyksen saamiseksi on voitava osoittaa, että laitetta käytetään työtehtävissä.

Jos koneen tai laitteen todennäköinen taloudellinen käyttöikä on alle 3 vuotta, vähennetään hankintahinta kokonaisuudessaan hankintavuoden verotuksessa verovelvollisen sitä vaatiessa. Noin 1.000 euron hankintahinnan tai menojäännöksen voi halutessaan vaatia vähennettäväksi kerralla. Raja voi alueittain hieman vaihdella.

Jos laitteen hankintahinta on yli 1.000 euroa, tämä vähennetään verotuksessa peräkkäisinä vuosina tehtyinä poistoina. Ensimmäisenä vuonna hankintahinnasta vähennetään verotuksessa 25 % ja seuraavina vuosina vähennetään 25 % jäljellä olevasta määrästä (ks. Esimerkki 3).

Merkitse lomakkeeseen laitteen nimi, hankintavuosi ja se määrä, joka hankintamenosta on tähän mennessä vähentämättä, eli poistamaton hankintameno verovuoden alussa. Laske sitten poisto ja seuraavalle vuodelle siirtyvä poistamaton määrä.

Tietokone

Verovelvollinen voi hankkia tietokoneen ja sen oheislaitteiden (näyttö, kaiutin, tulostin, skanneri, jne) hankinnasta aiheutuneet kustannukset tulonhankkimiskuluna, jos hän käyttää tietokonetta työssään. Vähennystä varten on ilmoitettava ammatti ja annettava selvitys siitä, kuinka paljon tietokonetta käytetään työssä. Merkitystä on myös sillä, missä määrin tietokonetta käytetään yksityiskäytössä ja onko perheessä useampia tietokoneita.

Tietokoneen vähennysoikeuden määränä voidaan pitää alla mainittuja prosenttiosuuksia tietokoneen hankintamenoista:

Ei näyttöä tietokoneen käytöstä työssä.	0 %
On näyttöä tietokoneen työkäytöstä.	50 %
On näyttöä tietokoneen pääasiallisesta työkäytöstä. Tietokonetta on käytetty esimerkiksi huomattavien sivutulujen hankinnassa.	100 %

Jos tietokoneen ostohinta on enintään 1.000 euroa, vähennyskelpoisen osuuden hankintamenoa voi vähentää kerrallaan. Jos tietokoneen hankintamenoa on vähennetty vuosittain poistoina, poistamattoman hankintamenoa voi vähentää kokonaan sinä verovuonna, jona poistamaton hankintameno on verovuoden alussa enintään 1.000 euroa.

Esimerkki 3

Työkäyttöön hankitaan 2.000 euron arvoinen tietokone. Ensimmäisenä vuotena verovähennys on 500 euroa (25 %). Seuraavana vuotena vähennetään jäljellä olevasta arvosta (1.500 euroa) 25 % eli 375 euroa. Kolmantena vuotena arvoa on jäljellä 1.125 euroa, josta jälleen vähennetään 25 % (281,25 euroa). Neljäntenä vuotena arvo 843,75 euroa voidaan vähentää kokonaan.

Muista siirtää poistojen yhteismäärä lomakkeen kohtaan 4.6.

Täytettyäsi tiedot muista päivätä ja allekirjoittaa lomake.